

פרדס יוסף אחרי

ויקרא טז, א

ובספר הדרש והעיון [אחרי מאמר קנ"ג] העיר לזוהר הקדוש (אחרי ג'ו): דגרב ואביהוא לא היו עוד בני עשרים שנה, וכן הביא בסדר הדורות [אלף הג' דף מ"ה ט"ב], ובפחות מבן עשרים אין בית דין שלמעלה מענישין כשבת (פ"ט): וזוהר הקדוש וירא (ק"ח):

אלא שבצל"ח ברכות [ל"א: סוד"ה ואמנם יען] כתב דקטן אם חכים טובא לפי רוב חכמתו מענישין אותו, וא"כ גרב ואביהוא שנתעלו מאד בחכמתם נענשו. ולפי"ז הבי"ת השימושית "בקרבתם" באה להורות הטעם, כלומר שבשביל שנתקרב לפני ה' לכן מתו על חטאם, ועיין לקמן [אחרי אות ט"ו].

אמנם גוף דברי צל"ח תמוהים דא"כ נתת דבריך לשיעורין, וכמו בגיטין (י"ד) וחולין (ט.), ובבבלי אריאל [פרשת וישב דף י"ט ט"ג ד"ה אמנם] הוציא ג"כ מרא"ם [וישב ל"ח, א] שקטנים אם היו חריפים ביותר נידונין בידי שמים אף קודם שנות הגדלות, ומהאי טעמא נענשו עד ואונן אף שהיו קטנים.

צל"ח ברכות לא:

צורך. וגם עלי סובר כן, ומה ששאל עלי לשמואל מנא לך הא, לא בשביל שעלי לא ידע דרוש זה, רק רצה להבחין חכמתו של שמואל, כי לפי רוב חכמתו ראוי להענישו, אף שקטן אינו בר עונשין, זה שחכים טובא בר עונשין הוא לפי חכמתו.

בבלי אריאל פרשת וישב

אבל מלין צער ואונן שעדיין קטנים היו ואפ"ס נענשו מיתא. ומתוך דברי הר"ם בסדר זה נראה דלפעמים נעשה דין שמים אף בקטנים לפוס חורפייכו שאם הם חריפים ביותר נידונין אף קודם

שו"ת אגרות משה

או"ח ח"ד סי' סב

הרמב"ם אלא רק בקטנה שיש לה דעת, דודאי אנו רואים קטנים שיש להם דעת גדול דהא קטנים כבן ח' ט' איכא הרבה שלומדים גמ' גם עם תוס' שצריך הבנה גדולה, וגם מצינו בגמ' ינוקא בן שש שנים דתנא מס' ע"ז וישאלו מיניה שאלות בדיני י"נ בע"ז דף ג"ז ע"ב וינוקא דר"ל היה כבר חכם בקטנותו ממש, וילדי האשה דאיתא בגיטין דף ג"ז ע"ב שהיו כולן קטנים וידעו להשיב לקיסר והבינו כל כך עד שמסרו נפשם להריגה ובמ"ר איכה פרשה א' סימן נ' איתא שכן השביעי עדיין הניקרו ושיערו חכמים שנותיו ונמצא בן שתי שנים ושישה חדשים ויש שעות ומחצה, ואף בדורות הקרובים מפורסם לכל שהגר"א כבן שש היה חכם גדול בתורה, וגם בכל דור רואים קטנים בעלי כשרונות גדולים, וכמו כן הא שייך להיות בקטנות, אבל גזה"כ הוא בכל קטנים אף באלו שיש להם דעת ואף כהגר"א ואף כינוקא דר"ל והינוקא שלמד ע"ז בשית שני והילדים של האשה שבהניזקין שיש להם הדין כאין להם דעת, וכן הוא הדין דפתוי קטנה אונס גם בכל קטנות אף שיש לה דעת גדול שמ"מ מגזה"כ נחשבו לאינן בנות דעת י"דינן כאנוסות שלא נאסרו לבעליהן, ובקטנות כאלו

עבודה זרה נו

עניין: ההוא ינוקא

שו"ת רב פעלים ח"ד

סוד ישרים סי' ו'

שאלה. אמותינו הקדושות לאח ורחל ע"ה שכיו צוות לנן שכיב עובד ע"ז מי למדס דרך ה' ומהיכן ידעו להכיר את הכורא ית' ואם נאמר יעקב אפי"ה לימדס הלך מדברי ח"ל נראה דקודם שזא יעקב אפי"ה אללס היו לדיקוס ויודעס בדרכי השי"ת האמתיוס דאח"ל כיחא לאח מחפלת וזוכה שלח חכיב בחלקו של ע"ז. וגם רחל זיוס זא יעקב אפי"ה ודבר עמח וא"ל על אצוב אני אחיו ברמאות חרדה על דברים אל' וא"ל מי שרי ללדיק לילך ברמאות וא"ל ח"ן, עס עקש תחפלת, ומח וכו"ל זכא נראה שהיו נבדלים מאצובס ומכירוס בדרכי לדיקוס מי למדס זאת ויורו ושכמי"ה :

תשובה. כשנולדו היב להם נשמת גדולת ועלומות ומכח חוקף גודל נשמתם ידעו מחליהן דרך האמת וככירו כרוביק כבודו ית' וידעו דרך אצובן שכוא מקולקל ונבדלו ממנו. ועדי"ז אמר"ל בן ג' שנים הכיר אצובס אפי"ה את כוראו וכיינו שהכיר מחליו ששרח עליו רוביק מכח נשמת גדולה שנקנסה בו. ואל תחפלת על הכר הזכ פוק חזי מ"ש רציו האר"י ז"ל צ"ש הגלגלים צעין הכוא ינוקא שצ"ס הכורכ שכיב מעיף מחליו סודות עמוקות מפני שזכא בקטנותו לנשמת דגולת. וכן היב אלל שמואל הכניא ע"ה שכיב חכם גדול וכוא בן שתי שנים ומחלה. וכן רחל שזכת לנצוא כשצאו פנחס וכלל אלל מפני שצעת הכיא שקבלה עליה הגירות נכנסה צה נשמת גדולה מאל. וכן היב אלל שר אפי"ה כי ידעו ככבודו ית' קודם שנשאל אצובס אפי"ה אפי"ה שכיח יושנת צין רשעים עמי"ן וכן היב אלל רבקה אפי"ה מקודם שזא אלימור ליקח אחיה וכן היב אלל רחל ולאה שמי קדושת נשמתם זכ לרוביק מקטנותם וידעו באמתות אלוהות ית' וכו' נבדלים מדעתו של לנן אצובס ומאמתתו. אך כ"ז היב בלצבס לא ידעו צבס אצובס ואמס .